

Posudek vedoucí diplomové práce

Diplomant: Hana L í k a ř o v á

Téma diplomové práce: Ochrana menšinových akcionářů po rekonstrukci českého soukromého práva

Rozsah práce: 45 stran vlastního textu

Aktuálnost tématu a jeho náročnost

Uchazečka zvolila jako téma své diplomové práce problematiku ochrany menšinových akcionářů. Toto téma je velmi rozsáhlé, mezi odbornou veřejností je mu proto věnována značná pozornost, a to jak v jeho celku, tak zejména v řadě jeho dílčích témat (např. derivativní žaloby, reflexní škoda, zneužití práv akcionáře). Jde rovněž o téma praktické a v mnohých ohledech náročné na pochopení a zpracování.

S ohledem na skutečnost, že důsledky rekonstrukce českého soukromého práva nejsou stále zcela jednoznačně a vyčerpávajícím způsobem popsány a vyřešeny, lze volbě tématu přisvědčit.

Struktura práce a použité metody

Práce je vedle úvodu a závěru (jehož označení však v obsahu práce chybí) rozdělena na 4 kapitoly, přičemž první dvě kapitoly se věnují charakteristice menšinového akcionáře a teoretickým konceptům odůvodňujícím jeho ochranu. Zbývající dvě kapitoly se zaměřují na jednotlivé instituty ochrany menšinových akcionářů a také na otázku zneužití práv menšinových akcionářů.

Uchazečka v úvodu práce podává obecnou charakteristiku menšinového akcionáře a odlišuje jej od akcionáře většinového a kvalifikovaného. Následuje kapitola pojednávající stručně o důvodech ochrany menšinových akcionářů. Autorka si zde správně všímá jejich nerovného postavení, vysvětluje náhled na motivy menšinových akcionářů (vlastní zájmy / zájmy společnosti) při uplatňování jejich práv a pléduje za rovnováhu mezi ochranou zájmů akcionářské menšiny, akcionářské většiny a společnosti.

Navazující třetí kapitola, která tvoří jádro diplomové práce, je věnována vybraným oblastem ochrany menšinových akcionářů. Autorka si dle svého vyjádření vybírá pouze ty instituty, které považuje ve vztahu k rekonstrukčním změnám za nejvýznamnější. Jsou jimi: právo účastnit se řízení společnosti (skrze právo požadovat svolání valné hromady, právo požadovat po představenstvu zařazení navržené záležitosti na pořad valné hromady a právo žádat dozorčí radu o přezkoumání výkonu působnosti představenstva), kumulativní hlasování, akcionářská žaloba, náhrada reflexní škody. Diplomantka zde předkládá legislativní změny oproti předchozí úpravě obchodního zákoníku, cituje relevantní literaturu a odkazuje též na judikaturu, kterou považuje do značné míry za nadále použitelnou.

Závěr práce je věnován zneužití práv menšinových akcionářů. Autorka se stručně věnuje jeho vybraným projevům, konkrétně opakovanému požadování svolání valné hromady, nedůvodným návrhům na vyslovení neplatnosti usnesení valné hromady a zneužití akcionářské žaloby.

Lze shrnout, že takto zvolená struktura práce v zásadě pokrývá zvolené téma, resp. diplomantkou stanovené oblasti tématu. V práci je v omezené míře reflektována také zahraniční právní úprava a doktrína.

Práce je do značné míry popisná (využívá tedy primárně metodu popisnou), pracuje však také analytickým způsobem s dosavadními závěry české právní vědy ke zvolenému tématu.

Samostatnost při zpracování tématu

Diplomantka zpracovala své téma samostatně. Hojně cituje argumenty vyplývající z dostupné literatury, ke kterým rovněž v některých případech sama zaujímá své stanovisko a předkládá vlastní vyjádření.

Obsahová stránka práce

Způsob zpracování svědčí o průměrné až nadprůměrné přípravě autorky na zpracování tohoto tématu. Za limitující však považuji autorkou zvolenou šíři tématu práce, která nedovolila diplomantce analyzovat téma hlouběji a detailněji (např. provést detailnější komparaci některých institutů se zahraniční doktrínou). Např. téma derivativních žalob nebo reflexní škody by samo o sobě obstálo jako diplomové téma.

Práce proto představuje řádně provedené shrnutí k vybraným institutům ochrany menšinových akcionářů, nepřináší však (až na některé) nové inspirativní podněty. Řadu otázek diplomantka ponechává otevřenou.

Literatura a judikatura

Seznam použité tuzemské literatury lze považovat za přiměřený. Pozitivně lze hodnotit diplomantčinu práci s judikaturou, a to zejm. Nejvyššího soudu ČR. Relativně malý je podíl zahraniční literatury (které je např. k problematice derivativních žalob jistě možné nalézt dostatek).

Na použité prameny se odkazuje v souladu s citačními standardy.

Formální stránka práce

K formální stránce diplomové práce nemám zásadnějších připomínek. Práce obsahuje pouze malé množství překlepů a stylistických chyb (např. špatný odkaz na paragraf na str. 11, chybějící předložka na str. 15, chybějící slova na str. 23, překlep na str. 28).

Způsob vyjadřování uchazečky lze hodnotit kladně. Svědčí o formulační obratnosti a o jistých zkušenostech s tvorbou odborného textu.

Jako drobnou výtku lze uvést nepřesné uvádění číselných odkazů na poznámky pod čarou před a nikoli za tečkou za větou.

Závěrečné hodnocení práce:

Diplomovou práci považuji za průměrnou. I přes některé výše uvedené výtky (zejm. přílišnou šíři zvoleného tématu a s tím související popisnost práce), ji jako způsobilou tímto doporučuji k obhajobě.

Předběžně navrhuji hodnotit ji známkou „velmi dobře“ s tím, že konečná klasifikace závisí na vystoupení diplomanta při obhajobě.

Pro obhajobu doporučuji autorce zaměřit se například na následující otázky:

Uchazečka uvádí na str. 5 práce příklady zahraniční úpravy vymezení kvalifikovaného akcionáře. Nalezla-by argument, proč je ve Spojených státech amerických hranice relativního a absolutního podílu na základním kapitálu o tolik nižší než např. v jí citovaném Německu?

Jakým způsobem bude řešena žádost akcionáře podle § 369 ZOK v případě, že bude společnosti doručena méně než 5 dnů přede dnem konání valné hromady?

Jaký je dle diplomantky vztah mezi oprávněním kvalifikovaného akcionáře požadovat přezkum výkonu působnosti představenstva dozorčí radou podle § 370 ZOK a zákazem udělování pokynů dozorčí radě dle § 446 odst. 3 ZOK?

Je souhlas valné hromady k právním jednáním podle ZOK skutečně podmínkou jejich účinnosti, jak uvádí diplomantka na str. 21 své práce? Je valná hromada skutečně pouze orgánem, který k odvolání členů orgánů a.s. uděluje souhlas?

Jaký je vlastní názor diplomatky na koncept náhrady reflexní škody v NOZ a na jeho odchýlení se od dosavadní judikatury?

Praha, 4. ledna 2015

prof. JUDr. Stanislava Černá, Csc.
vedoucí diplomové práce